

ĐỔI MỚI PHƯƠNG PHÁP GIẢNG DẠY MÔN GIÁO DỤC CHÍNH TRỊ NHẪM NÂNG CAO NĂNG LỰC NHẬN DIỆN VÀ PHẢN BÁC CÁC QUAN ĐIỂM SAI TRÁI, THÙ ĐỊCH CHO HỌC VIÊN TRƯỜNG CAO ĐẲNG CẢNH SÁT NHÂN DÂN II

INNOVATING TEACHING METHODS IN POLITICAL EDUCATION TO ENHANCE CADETS' CAPACITY TO IDENTIFY AND REFUTE WRONG AND HOSTILE VIEWPOINTS AT PEOPLE'S POLICE COLLEGE II

Nguyễn Thị Thanh Hoa

ThS. Trường Cao đẳng Cảnh sát Nhân dân II

Received: 18/03/2026; Accepted: 02/04/2026; Published: 24/04/2026

Tóm tắt: Môn Giáo dục chính trị (GDCT) giữ vai trò quan trọng trong việc trang bị nền tảng lý luận và bản lĩnh chính trị cho học viên (HV). Tuy nhiên, phương pháp giảng dạy (PPGD) hiện nay còn thiên về lý thuyết, chưa chú trọng rèn luyện năng lực phản biện. Bài viết phân tích cơ sở lý luận, thực tiễn và đề xuất giải pháp đổi mới PPGD nhằm nâng cao năng lực nhận diện và phản bác các quan điểm sai trái, thù địch (QĐST, TĐ) cho HV Trường Cao đẳng CSND II.

Từ khoá: đổi mới PPGD; GDCT; HV; QĐST, TĐ.

Abstract: Political Education plays a crucial role in equipping cadets with a solid theoretical foundation and strong political integrity. However, current teaching methods remain overly theory-oriented and have not sufficiently emphasized the development of critical thinking and argumentative skills. This article analyzes the theoretical and practical foundations and proposes solutions to innovate teaching methods, with the aim of enhancing the capacity of cadets at People's Police College II to identify and refute wrong and hostile viewpoints.

Keywords: innovating teaching methods; Political Education; cadets; wrong and hostile viewpoints.

1. Đặt vấn đề

Trong những năm gần đây, cùng với sự phát triển mạnh mẽ của công nghệ thông tin và mạng xã hội, không gian mạng đã trở thành môi trường quan trọng để trao đổi thông tin, hình thành nhận thức và định hướng dư luận xã hội. Bên cạnh những mặt tích cực, các thế lực thù địch cũng lợi dụng không gian mạng để tăng cường hoạt động tuyên truyền, xuyên tạc và chống phá nền tảng tư tưởng của Đảng Cộng sản Việt Nam. Đại hội lần thứ XIII của Đảng chỉ rõ, hiện nay “sự chống phá của các thế lực thù địch, tổ chức phản động ngày càng tinh vi hơn”[1]. Và một trong những hạn chế của công tác xây dựng Đảng về chính trị, tư tưởng, đạo đức được Đại hội XIV của Đảng chỉ ra là “Đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch (QĐST, TĐ), bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng có lúc, có nơi còn bị động, nhất là trên không gian mạng”[2]. Điều này đặt ra yêu cầu cấp thiết phải nâng cao hiệu quả giáo dục chính trị GDCT, tư tưởng trong các cơ sở đào tạo.

Đối với các trường Công an nhân dân (CAND), nhiệm vụ GDCT tư tưởng cho học viên (HV) có ý nghĩa đặc biệt quan trọng. HV không chỉ cần được trang bị kiến thức chuyên môn nghiệp vụ mà còn phải có bản lĩnh chính trị vững vàng, khả năng nhận diện và đấu tranh với các QĐST, TĐ nhằm bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng và chế độ xã hội chủ nghĩa. Môn GDCT (GDCT) trong chương trình đào tạo tại Trường

Cao đẳng CSND II giữ vai trò quan trọng trong việc trang bị hệ thống tri thức lý luận về chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh và đường lối cách mạng của Đảng Cộng sản Việt Nam. Tuy nhiên, thực tiễn giảng dạy cho thấy nếu phương pháp dạy học vẫn chủ yếu thiên về truyền đạt kiến thức theo lối một chiều thì khó có thể hình thành năng lực nhận diện và phản bác các QĐST, TĐ cho HV. Do đó, đổi mới PPGD môn GDCT theo hướng phát triển năng lực của HV, gắn lý luận với thực tiễn đấu tranh tư tưởng là yêu cầu cấp thiết nhằm nâng cao chất lượng GDCT tại Trường Cao đẳng CSND II.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Năng lực nhận diện và phản bác các QĐST, TĐ

Năng lực nhận diện và phản bác các QĐST, TĐ là một năng lực cốt lõi, góp phần nâng cao hiệu quả GDCT, tư tưởng trong bối cảnh hiện nay. Đây là năng lực tổng hợp giữa nhận thức đúng đắn, tư duy phản biện sắc bén và hành động kiên quyết. Năng lực này thể hiện ở khả năng phát hiện, phân tích và đấu tranh với những thông tin sai trái, thù địch về đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách pháp luật của Nhà nước trên tất cả các lĩnh vực cũng như những luận điệu phủ nhận chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, những thành tựu to lớn và có ý nghĩa lịch sử chúng ta đã đạt được dưới sự lãnh đạo của Đảng. Đây là cuộc đấu tranh trên mặt trận chính trị, tư tưởng, diễn ra hết

sức gay go, phức tạp, gắn liền với sự tồn vong của dân tộc, của chế độ ta và vai trò lãnh đạo của Đảng Cộng sản Việt Nam.

Năng lực nhận diện các QĐST là khả năng phát hiện và phân tích những thông tin sai lệch, xuyên tạc hoặc có ý đồ chống phá. Điều này đòi hỏi người học phải có kiến thức lý luận vững vàng về chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, đường lối của Đảng và pháp luật của Nhà nước. Khi có nền tảng lý luận vững chắc, người học mới có thể phân biệt được đâu là thông tin đúng đắn, đâu là những luận điệu xuyên tạc hoặc bóp méo sự thật.

Năng lực phản bác các QĐST thể hiện ở khả năng lập luận logic, sử dụng cơ sở lý luận và thực tiễn để phân tích, bác bỏ các QĐST, TĐ. Việc phản bác không chỉ dừng lại ở việc phủ nhận thông tin sai trái mà còn cần đưa ra những luận cứ khoa học, có sức thuyết phục, dựa trên nền tảng lý luận và thực tiễn của cách mạng Việt Nam. Ngoài ra, năng lực này còn bao gồm khả năng tự bảo vệ bản thân trước những thông tin sai lệch, không bị dao động trước các luận điệu xuyên tạc.

Chính vì vậy, những kiến thức được cung cấp trong môn GDCT có vai trò quan trọng trong việc hình thành và phát triển những năng lực này. Thông qua việc trang bị hệ thống tri thức lý luận khoa học, môn học giúp người học hiểu rõ bản chất của các vấn đề chính trị - xã hội, đồng thời cung cấp phương pháp luận để phân tích và đánh giá các hiện tượng xã hội một cách khách quan, khoa học.

2.2. Thực trạng PPGD môn GDCT tại Trường Cao đẳng CSND II

GDCT là môn học chung trong chương trình đào tạo trình độ trung cấp hệ chính quy tại Trường Cao đẳng CSND II. Chương trình môn học GDCT bao gồm một số nội dung: khái quát về chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh và đường lối cách mạng của Đảng Cộng sản Việt Nam. Thời gian thực hiện môn học gồm 60 giờ (03 tín chỉ), trong đó giảng lý thuyết là 32 giờ, thảo luận là 26 giờ và kiểm tra là 02 giờ. Thông qua môn học này, HV sẽ có được bản lĩnh chính trị vững vàng, phẩm chất đạo đức cách mạng và tích cực góp phần xây dựng, bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa[3].

Trong những năm qua, việc giảng dạy môn GDCT đã có nhiều đổi mới, góp phần nâng cao nhận thức chính trị và bản lĩnh tư tưởng cho HV. Nội dung chương trình ngày càng được cập nhật, gắn với thực tiễn phát triển của đất nước và nhiệm vụ bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng. Đội ngũ giảng viên (GV) cơ bản có bản lĩnh chính trị vững vàng, trình độ chuyên môn đáp ứng yêu cầu giảng dạy. Nhiều GV đã tích cực đổi mới PPGD, kết hợp giữa lý luận với thực tiễn

nhằm nâng cao chất lượng bài giảng.

Tuy nhiên, trong thực tế giảng dạy vẫn còn một số hạn chế. Ở một số lớp học, PPGD vẫn chủ yếu dựa vào hình thức thuyết trình của GV, trong khi HV chủ yếu tiếp nhận kiến thức một cách thụ động. Việc tổ chức các hoạt động học tập nhằm rèn luyện tư duy phản biện và kỹ năng lập luận chưa được chú trọng đúng mức. Bên cạnh đó, nội dung giảng dạy đôi khi chưa gắn chặt với các vấn đề thời sự và các luận điệu xuyên tạc đang diễn ra trên không gian mạng. Điều này khiến HV khó liên hệ giữa kiến thức lý luận với thực tiễn đấu tranh tư tưởng hiện nay. Công tác kiểm tra, đánh giá cũng còn thiên về kiểm tra khả năng ghi nhớ kiến thức, chưa chú trọng đánh giá năng lực phân tích và phản biện của người học. Do đó, nhiều HV tuy nắm được nội dung lý luận nhưng lại gặp khó khăn khi phải phân tích hoặc phản bác các QĐST, TĐ trong thực tế.

Những hạn chế này cho thấy cần tiếp tục đổi mới PPGD môn GDCT theo hướng phát triển năng lực người học, lấy người học làm trung tâm, phát huy tính chủ động, sáng tạo, tư duy phản biện cho HV; gắn lý luận với thực tiễn...

2.3. Giải pháp đổi mới PPGD môn GDCT nhằm nâng cao năng lực nhận diện và phản bác các QĐST, TĐ cho HV Trường Cao đẳng CSND II

Một là, tăng cường dạy học theo tình huống gắn với các vấn đề chính trị - xã hội của đất nước. Đây là một trong những giải pháp có ý nghĩa trực tiếp trong việc chuyển quá trình dạy học từ truyền thụ tri thức sang phát triển năng lực. Thay vì chỉ giảng giải khái niệm, GV cần xây dựng các tình huống sát thực tiễn, đặc biệt từ không gian mạng - môi trường thông tin mà HV thường xuyên tiếp cận như mạng xã hội, diễn đàn trực tuyến, nền tảng video ngắn hoặc các bài viết bình luận thời sự.

Ví dụ GV có thể đưa ra tình huống “HV đọc được bài viết trên nền tảng mạng xã hội Facebook cho rằng “muốn đất nước phát triển thì phải thực hiện đa nguyên chính trị, đa đảng đối lập”. Thay vì GV kết luận ngay đây là QĐST, TĐ có thể yêu cầu HV thảo luận theo nhóm với các câu hỏi: luận điểm cốt lõi của bài viết là gì; vì sao luận điểm đó nghe có vẻ “hợp lý” đối với một số người; nó sai ở đâu về phương diện lý luận và thực tiễn; cần phản bác bằng những cơ sở nào. Qua quá trình phân tích, HV sẽ thấy rằng đây không đơn thuần là một “ý kiến khác biệt”, mà là một luận điệu phủ nhận vai trò lãnh đạo của Đảng, phủ nhận điều kiện lịch sử, chính trị và đặc thù phát triển của Việt Nam. Qua đó, HV được rèn luyện tư duy phân tích, lập luận và khả năng vận dụng kiến thức lý luận vào việc giải quyết các tình huống cụ thể. Tuy nhiên, việc xây dựng tình huống cần bảo đảm tính sư phạm,

đúng định hướng chính trị, sát thực tế và phù hợp trình độ người học.

Hai là, nâng cao hiệu quả tổ chức thảo luận và tranh biện trong lớp học. Thảo luận nhóm và tranh biện là những phương pháp hiệu quả để phát triển tư duy phản biện cho HV. GV có thể tổ chức các buổi thảo luận theo chủ đề, trong đó HV được yêu cầu phân tích các quan điểm khác nhau và đưa ra lập luận bảo vệ quan điểm đúng đắn. Thông qua hoạt động này, HV không chỉ rèn luyện kỹ năng lập luận mà còn học cách lắng nghe và phản biện một cách khoa học.

Để hoạt động tranh biện đạt hiệu quả, GV cần chuẩn bị kỹ câu hỏi, giới hạn phạm vi tranh luận, hướng dẫn cách dẫn chứng và điều tiết quá trình thảo luận. Nếu thiếu định hướng, hoạt động này dễ rơi vào tranh luận cảm tính. Khi được tổ chức khoa học, tranh biện sẽ giúp HV vượt qua tâm lý ngại nói về chính trị, ngại phản biện vấn đề lớn; đồng thời tạo cho HV sự tự tin, chủ động và bản lĩnh khi đối diện với thông tin phức tạp trong đời sống thực tế.

Ba là, gắn nội dung giảng dạy với các vấn đề thời sự. Một trong những nguyên nhân khiến môn GDCT chưa hấp dẫn là do bài giảng còn xa thực tế, chưa “chạm” vào những vấn đề HV đang thấy, đang nghe, đang đọc hằng ngày. Trong khi đó, các QĐST, TĐ hiện nay thường không xuất hiện dưới dạng lý luận chính trị trực diện, mà len lỏi vào các sự kiện nóng, các hiện tượng xã hội, các vụ việc được dư luận quan tâm.

Vì vậy, GV cần chủ động cập nhật những vấn đề thời sự nổi bật, lựa chọn những sự kiện tiêu biểu để phân tích dưới góc độ chính trị - tư tưởng, giúp HV thấy rõ cách các thế lực thù địch lợi dụng một vụ việc cụ thể để xuyên tạc đường lối, chính sách của Đảng và Nhà nước. Việc cập nhật các vấn đề thời sự vào bài giảng giúp tăng tính thực tiễn và hấp dẫn của môn học. Tuy nhiên, giảng dạy gắn với thời sự không có nghĩa là biến giờ học thành buổi bình luận tin tức; thay vào đó, phải luôn gắn với nền tảng lý luận. Kết hợp giảng dạy trên lớp với sinh hoạt chuyên đề, tọa đàm về an ninh tư tưởng, an ninh mạng... sẽ góp phần nâng cao nhận thức và định hướng tư tưởng cho HV.

Bốn là, tích cực ứng dụng công nghệ thông tin trong giảng dạy. Việc sử dụng các phương tiện công nghệ như video, bài viết trên mạng xã hội hoặc các nguồn thông tin trực tuyến giúp bài giảng trở nên sinh động và gần gũi với thực tiễn. GV có thể khai thác các chương trình chính luận, thời sự (VTV, ANTV...) hoặc bài viết từ các trang thù địch để HV phân tích, nhận diện thủ đoạn như xuyên tạc, bịa đặt, bóp méo sự thật...

GV cần định hướng và khuyến khích HV theo dõi thông tin từ trang chính thống: Thông tin Chính phủ, Cổng thông tin Bộ Công an, website của nhà trường

(<https://caodangcsnd2.bocongan.gov.vn/>),... tham gia các nhóm như “Đấu tranh chống luận điệu xuyên tạc”, trang Chống luận điệu xuyên tạc”, “Tiếng nói thế hệ trẻ”[2] ... Trên cơ sở đó, rèn luyện cho HV kỹ năng kiểm chứng thông tin, ứng xử văn minh trên không gian mạng và ý thức bảo mật thông tin cá nhân. Qua đó, góp phần hình thành năng lực tự học, tự sàng lọc và chủ động bảo vệ bản thân trước các thông tin xấu, độc.

Năm là, đổi mới công tác kiểm tra, đánh giá.

Công tác kiểm tra, đánh giá cần được đổi mới theo hướng đánh giá năng lực của HV. Bên cạnh các hình thức kiểm tra truyền thống như trắc nghiệm, tự luận, cần tăng cường các bài tập phân tích tình huống, tiểu luận hoặc thuyết trình nhằm đánh giá khả năng lập luận và phản biện của HV. Ví dụ, GV có thể giao cho mỗi nhóm HV thực hiện một bài thuyết trình với chủ đề: “Nhận diện các thủ đoạn xuyên tạc về thành tựu 40 năm đổi mới của Việt Nam” khi học nội dung chương 3: Sự ra đời của Đảng Cộng sản Việt Nam và những thành tựu của cách mạng Việt Nam dưới sự lãnh đạo của Đảng. GV đánh giá kết quả cả quá trình chuẩn bị, nội dung thuyết trình, kỹ năng phản biện... Cách đánh giá này phản ánh rõ hơn năng lực thực chất và góp phần nâng cao chất lượng đào tạo.

3. Kết luận

Đổi mới PPGD môn GDCT là yêu cầu cần thiết nhằm nâng cao chất lượng giáo dục lý luận chính trị trong bối cảnh hiện nay. Thông qua việc đổi mới PPGD theo hướng phát triển năng lực người học, đặc biệt là năng lực nhận diện và phản bác các QĐST, TĐ, môn học GDCT góp phần quan trọng vào việc xây dựng bản lĩnh chính trị vững vàng cho HV Trường Cao đẳng CSND II, những cán bộ, chiến sĩ CAND tương lai. Việc kết hợp giữa trang bị tri thức lý luận với rèn luyện kỹ năng tư duy phản biện sẽ giúp HV không chỉ hiểu đúng các vấn đề chính trị - xã hội mà còn có khả năng đấu tranh với những thông tin sai trái, thù địch. Qua đó, góp phần bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng và củng cố niềm tin của Nhân dân đối với con đường phát triển của đất nước

Tài liệu tham khảo

[1]. Đảng Cộng sản Việt Nam (2021), *Văn kiện Đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*, NXB Chính trị Quốc gia Sự thật, Hà Nội.

[2]. Đảng Cộng sản Việt Nam (2026), *Văn kiện Đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ XIV*, NXB. Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội.

[3]. Trường Cao đẳng Cảnh sát nhân dân II (2021), Kế hoạch 1945/KH-T10-CT ngày 18/11/2021 triển khai thực hiện *Đề án công tác công an tăng cường bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các QĐST, TĐ trong tình hình mới*. Tp. Hồ Chí Minh.